

آیین نامه حفاظت فنی وبهداشت در کارهای کشاورزی مربوط به مصرف سموم دفع آفات نباتی

مقدمه:

با توجه به اهمیت کشاورزی که در رأس برنامه های دولت جمهوری اسلامی ایران بوده و لزوم نیل به خود کفایی در این زمینه، حفظ سلامت کارگران کشاورزی در برابر عوامل زیان آور محیط کار کشاورزی چه از نظر انسانی و چه به لحاظ اجتماعی و اقتصادی مورد توجه کامل میباشد. عوامل زیان آور محیط کار کشاورزی به دلیل تنوع کار کشاورزی بسیار متنوع بوده و عوامل فیزیکی، میکانیکی، شیمیایی، بیولوژیک را شامل میگردد.

از جمله عوامل زیان آور شیمیایی در محیط کار کشاورزی سموم دفع آفات نباتی هستند که امروزه برای پیش گیری از حمله آفات و یا مبارزه با آنها به منظور حفظ محصولات کشاورزی به طور وسیع مورد استفاده قرار میگیرد اکثر سموم دفع آفات نباتی علاوه بر سمیت شدیدیکه برای آفات دارد برای سایر جانداران و از جمله انسان نیز سمی هستند به طوریکه گاهی ورود فقط چند میلی گرم بعضی از آنها به بدن انسان خواه از طریق دهان باشد یا پوست و یا مجاری ممکن است موجب مسمومیت شدید و حتی مرگ شخص مسموم گردد. البته کلیه کسانیکه مستقیماً در امر ساختن، فرمولاسیون، بسته بندی، حمل و نقل، نگهداری، و مصرف سموم دفع آفات نباتی دخالت دارند طبیعتاً تماس بیشتری با این مواد داشته و بالتیجه در معرض خطرات بیشتر و شدیدتری نیز میباشند.

از جمله این قبیل اشخاص آندسته از کارگران کشاورزی هستند که در امر مبارزه ی شیمیایی با آفات شرکت داشته و از سموم دفع آفات نباتی برای محلول پاشی - گردپاشی و یا ضد عفونی با گاز (FUMIGATION) استفاده میکنند. اگرچه لازم است همه کسانیکه بنحوی با سموم دفع آفات نباتی تماس و سروکار دارند از خطرات آن مطلع بوده و در موقع کار ضمن استفاده از وسایل حفاظتی متناسب با نوع سم رعایت تمام احتیاطهای توصیه شده را بنمایند ولی این آیین نامه با توجه بماده ۳۰ قانون کار کشاورزی صرفاً در مورد آندسته از کارگران کشاورزی که در عملیات مبارزه شیمیایی با آفات شرکت میکنند تدوین گردیده است.

فصل اول - هدف:

ماده ۱ -

هدف از تدوین این آیین نامه اجرای مفاد ماده ۳۰ قانون کار کشاورزی در مورد آن عده از کارگران کشاورزی موضوع مواد ۱ و ۲ قانون فوق است که در کارهای مربوط به مبارزه شیمیایی با آفات در مزارع، باغات، انبارها و اماکن کشاورزی شرکت میکنند:

فصل دوم - تعاریف و اصطلاحات:

ماده ۲ -

کارگر کشاورزی سم پاش: منظور از کارگر کشاورزی سمپاش در این آیین نامه کارگریست که به هر عنوان به موجب قرارداد کتبی یا شفاهی با کارفرما یا نماینده او تعهد نماید در مقابل دریافت حقوق یا مزد به یک یا چندکار از کارهایی که به مبارزه شیمیایی با آفات به وسیله

سموم دفع آفات نباتی مربوط میشود و مستلزم تماس و سروکار داشتن مستقیم با سموم دفع آفات نباتی باشد مبادرت ورزد.

ماده ۳ -

کارفرمای سمپاشی کشاورزی: کارفرمای سمپاشی کشاورزی که به اختصار کارفرما نامیده میشود از لحاظ این آییننامه هر شخص حقیقی یا حقوقی است که کارگر کشاورزی سمپاش طبق قرارداد کار برای او یا از طرف او در یک یا چند شغل از مشاغل مربوط به مبارزه شیمیایی با آفات کار میکند.

تبصره: در صورتیکه عملیات مبارزه شیمیایی با آفات توسط شرکتهای خصوصی دفع آفات موضوع ماده ۲۱ آیین نامه اجرایی قانون حفظ نباتات انجام پذیرد شرکتهای مذکور از لحاظ این آییننامه جانشین این کارفرما محسوب شده و علاوه بر رعایت مقررات مندرج در آییننامه اجرایی قانون حفظ نباتات مکلف به رعایت کلیه مقرراتی خواهند بود که به عهده کارفرمای کشاورزی محول شده است.

ماده ۴ -

آفات: منظور از آفات در این آیین نامه کلیه موجودات زنده ای هستند که در مزارع و باغات یا انبارها و اماکن کشاورزی به طور مستقیم یا غیر مستقیم موجب تقلیل کمی و کیفی محصولات و فرآورده های کشاورزی و دامی میشوند.

ماده ۵ -

سموم دفع آفات نباتی: منظور از سموم دفع آفات نباتی هرگونه مواد شیمیایی معدنی یا آلی یا هورمونی و یا بیولوژیک است که بتوان کاربرد آن به طور مستقیم و یا غیر مستقیم از زبان آفات زنده به محصولات و فرآورده های کشاورزی و دامی جلوگیری کرده یا آنرا متوقف یا محدود نمود.

ماده ۶ -

انبار سم: به محلی گفته میشود که سموم دفع آفات موضوع ماده ۵ به مقدار کم یا زیاد در آنجا نگهداری میشود.

ماده ۷ -

وسائل آماده کردن سم: به وسائلی گفته میشود که سموم دفع آفات نباتی را توسط آن باهمدیگر یا با آب یا با مواد بی اثر (INERT) و یا بامواد غذایی جلب کننده آفات (طعمه) از قبیل دانه گندم، سبوس، شکر و غیره به نحوی مخلوط یا رقیق مینمایند تا آماده مصرف گردد. این وسائل میتواند دستی یا موتوری باشد.

ماده ۸ -

وسائل سمپاشی: به کلیه وسائلی اطلاق میشود که با استفاده از آن بتوان سموم دفع آفات نباتی آماده برای مصرف را اعم از جامد مایع یا گاز به محل فعالیت آفات مورد نظر رسانده و آفات را به نحوی در معرض آن قرار داد این وسائل شامل انواع محلول پاشها و گردپاشهای ساده و کوچک دستی تا سم پاشهای بزرگ موتوری و هواپیماها و هلی کوپترهای سم پاشی و همچنین کپسولهای حاوی گازها و مایعات سمی تحت فشار و لوله های انتقال این قبیل گازها به محل ضد عفونی (FUMIGATION) و اپلیکاتورهای قرص گذاری یا تزریقی و یا طعمه گذاری و نظایر آن می باشد.

ماده ۹ -

سمپاشی عبارت است از کاربرد سموم دفع آفات نباتی آماده برای مصرف در محل فعالیت آفات مورد نظر و قرارداد آن آفات در معرض تأثیر آن.

ماده ۱۰ -

منظور از اماکن کشاورزی هر نوع محوطه ای است که در آن نوعی از کارهای کشاورزی انجام پذیرد، نظیر مزرعه، باغ، انبار، آغل، اصطبل، مرغداری، محوطه زنبورداری، محل پرورش ماهی، و غیره این اماکن میتواند محصور یا غیر محصور و مسقف یا غیر مسقف باشد. ابنیه مسکونی موجود در مزارع و باغات مشمول این تعریف نمیشوند.

ماده ۱۱ -

وسائل حفاظتی به هر نوع وسیله ای اطلاق میشود که با کاربرد آن بتوان هنگام کار از خطر تماس سموم دفع آفات نباتی با بدن و یا ورود آن به بدن کاست و یا از آن ممانعت به عمل آورد نظیر کلاه، عینک، دستکش، ماسک، چکمه، لباسهای غیر قابل نفوذ آب و غیره.

ماده ۱۲ -

روشهای حفاظتی به روشهایی اطلاق میشود که با رعایت آن بتوان خطر ورود سموم دفع آفات نباتی را به بدن در حین مصرف تقلیل داد. مانند حرکت در جهت پشت بباد در موقع محلولپاشی یا تنظیم ارتفاع پرواز در سمپاشهای هوایی و نظایر آن.

ماده ۱۳ -

مسمومیت عبارتست از اختلالات موقتی یا دائمی فیزیولوژیک و بیوشیمییک که در نتیجه ورود سم به بدن از یک راه خاص یا راههای مختلف بوجود میاید.

ماده ۱۴ -

کمکهای اولیه عبارت از اقدامات سنجیده ای است که بمحض مشاهده علائم و آثار مسمومیت با استفاده از وسایل یا مواد و یا روشهای خاص بر حسب مورد برای تقلیل خطر تارسیدن پزشک باید توسط افراد آگاه در مورد شخص مسموم بعمل آید.

فصل سوم - وظایف کارفرما:

ماده ۱۵ -

تهیه انبار سم متناسب بانوع سم ومقدار آن وشرايط نگاهداری باتوجه به آب وهوای منطقه بعده کارفرما میباشد.
تبصره ۱ - انبار سم باید خشک وخنک وقابل تهویه ودور از دسترس اطفال وحیوانات واشخاص غیر مجاز وجدا از محل نگاهداری موادغذایی انسان ودام ویدر وسایر مود کشاورزی باشد.
تبصره ۲ - در صورتیکه سموم مورد مصرف بمقداری باشد که بتوان آنرا در قفسه یا جعبه چوبی ویا فلزی قفل دار در جای مناسبی قرار داد قفسه یا جعبه مذکور بمنزله انبار سم تلقی میشود وباید روی آن ویا روی درب انبار سم علامت خطر مناسب یا تابلویی برای آگاهی دادن ورعايت احتیاطات لازم نصب گردد.
تبصره ۳ - در صورت نگاهداری سموم قابل احتراق تأمین تسهیلات آتش نشانی متناسب بامقدار سم وحجم انبار ضروری است.

ماده ۱۶ -

تأمین سم ویا سموم مورد مصرف بمقادیر مورد نیاز باتوجه به توصیه های سازمان حفظ نباتات وزارت کشاورزی در بسته بندیهای مصوبه بعده کارفرما است.

ماده ۱۷ -

تأمین وسائل مخصوص آماده کردن سم مناسب با نوع سم وروش سم پاشی وحجم کار به عهده کارفرما میباشد.
تبصره - وسائل مذکور در فوق باید کاملاً سالم وبدون عیب بوده ودر خلال کار نیز مرتباً از طرف کارفرما مورد بازدید قرار گیرد تادرسورت مشاهده بروز نقص نسبت به رفع نقص یا تعویض وسیله معیوب اقدام نماید.

ماده ۱۸ -

تأمین وسائل سمپاشی از نظر نوع وتعداد آن متناسب با نوع سم،روش سم پاشی، حجم ونوع کار سم پاشی به عهده کارفرما میباشد.
تبصره ۱ - منظور از نوع وسائل سم پاشی عبارت است از انواع سمپاشهایی که در ماده ۸ این آییننامه به آن اشاره شده است.
تبصره ۲ - منظور از نوع سم شکل فیزیکی آن در موقع مصرف مانند امولسیون پودر،پودر قابل تعلیق در آب،سوسپانسیون گرانول،قرص وحبه، گاز ونظایر آن میباشد.
تبصره ۳ - منظور از روش سمپاشی عبارت است از سمپاشی به صورت عادی (CONVENTIONAL) یا حجم کم (L.V) ویا حجم خیلی کم (U.L.V) وهمچنین سم پاشی بوته های کوتاه یا درختها ی بلند ویا سطوح اماکن کشاورزی.

تبصره ۴ - وسائل سمپاشی باید کاملاً سالم و بدون عیب بوده و در خلال کار نیز مرتباً از طرف کارفرما مورد بازدید قرار گیرد تا در صورت مشاهده بروز نقص نسبت بر رفع نقص و یا تعویض وسیله معیوب اقدام نماید.

ماده ۱۹ -

تأمین وسائل حفاظتی مندرج در ماده ۱۱ متناسب با نوع سم و روش سم پاشی به عهده کارفرما میباشد.
تبصره - وسائل حفاظتی باید سالم و بدون عیب و نقص بوده و مرتباً مورد بازرسی قرار گیرد تا در صورت بروز عیب و نقص و یا بی اثر شدن مواد عمل کننده، موجود در قوطی فیلتر ماسکها نسبت به رفع نقص یا تعویض آن اقدام شود.

ماده ۲۰ -

تهیه و نصب علائم خطر برای توجه اشخاص متناسب با نوع سم و طبق توصیه‌های سازمان حفظ نباتات در مزارع و باغات و اماکن کشاورزی که سمپاشی میشود به عهده کارفرما میباشد.
تبصره ۱ - علائم فوق باید قبل از سم پاشی نصب و پس از رفع خطر برداشته شود.
تبصره ۲ - تعداد علائم خطر باید متناسب با وسعت مزرعه یا باغ یا مکان کشاورزی سمپاشی شده باشد و در جاهایی نصب شود که توجه اشخاص را از زوایای مختلف جلب نماید.

ماده ۲۱ -

تأمین وسائل و مواد برای کمک های اولیه و همچنین حصول اطلاع از روشهای مربوط به این کمک ها و نحوه معالجات مندرج در برچسب سم متناسب با نوع سمی که مصرف میشود به عهده کارفرما میباشد.
تبصره ۱ - کارفرما مکلف است نام و نشانی و شماره تلفن نزدیکترین پزشک یا درمانگاه به محل سمپاشی را قبل از شروع سمپاشی بدست آورده و در طول مدت سمپاشی همراه داشته باشد تا در صورت لزوم برای برقراری تماس سریع از آن استفاده نماید.
تبصره ۲ - تأمین امکانات حمل مسموم به نزدیکترین درمانگاه یا پزشک و یا آوردن پزشک به بالین مسموم بعهد کارفرما میباشد.
تبصره ۳ - دادن اطلاعات لازم در مورد مشخصات سم مصرفی و علائم مسمومیت و کمکهای اولیه و پادزهر مندرج در برچسب سم به پزشک معالج در صورت ضرورت بعهد کارفرما است.

ماده ۲۲ -

تأمین دسترسی به پزشک برای انجام مقاصد زیر بعهد کارفرما میباشد.
۱ - انجام معاینه کارگران کشاورزی سمپاش قبل از شروع بکار سمپاشی جهت صدور گواهی سلامت آنان برای انجام کار سمپاشی طبق مفاد ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی و تبصره ۱ ماده ۲۴ آئیننامه اجرائی قانون حفظ نباتات.
۲ - انجام معاینه کارگران کشاورزی سمپاش در صورت ادامه کار سمپاشی بیش از سه ماه متوالی و صدور گواهی لازم جهت ادامه کار آنان طبق مفاد تبصره ۲ ماده ۲۴ آئیننامه اجرائی قانون حفظ نباتات.
۳ - معاینه و معالجه کارگران کشاورزی سمپاش در صورت بروز علائم مسمومیت در خلال کار طبق مفاد تبصره ۳ ماده ۲۴ آئیننامه اجرائی

قانون حفظ نباتات.

۴ - انجام معاینه کارگران کشاورزی که بعلت مسمومیت تحت معالجه بوده اند جهت صدور گواهی لازم برای شروع مجدد کار سمپاشی طبق مفاد تبصره ۳ ماده ۲۴ آئیننامه اجرائی قانون حفظ نباتات.
تبصره - در صورتی که کارگران کشاورزی سمپاش بیمه نباشند یا دسترسی به درمانگاه ها و ادارات بهداشتی دولتی میسر نباشد و به علت بروز مسمومیت مراجعه به پزشک خصوصی ضرورت پیدا کند هزینه خدمات درمانی مورد نیاز بعهده کارفرما خواهد بود.

ماده ۲۳ -

کارفرما مکلف است قبل از شروع عملیات سمپاشی آموزشهای لازم را به کارگران کشاورزی سمپاش بدهد.

آموزشهایی که باید به کارگران کشاورزی سمپاش داده شود شامل موارد زیر میباشد:

- ۱ - درجه سمیت سم مورد عمل.
 - ۲ - راههای نفوذ سم مورد عمل به بدن همراه با توضیح بیشتر درباره راه نفوذی که باعث خطرات بیشتری میشود.
 - ۳ - طرز آماده کردن سم مورد عمل، طرز استفاده از سمپاش، روش یا روشهای صحیح سمپاشی با سم مورد عمل، نحوه شستشو و نظافت و سایل آماده کردن سم و وسایل سمپاشی و وسایل حفاظتی در خاتمه کار هر روز.
 - ۴ - نحوه استفاده از وسایل حفاظتی و ضرورت استفاده صحیح از آن.
 - ۵ - احتیاطاتی که باید از ابتدای باز کردن بسته های سم تا انتهای عمل سمپاشی برای جلوگیری از خطر مسمومیت رعایت شود.
 - ۶ - علائمی که در صورت بروز مسمومیت ممکن است در شخص مسموم ظاهر شود.
 - ۷ - اقداماتی که باید بعنوان کمکهای اولیه در صورت مشاهده علائم مسمومیت در مورد شخص مسموم به عمل آید.
- تبصره ۱ - سطح این آموزش ها باید حداقل در حد مطالب مندرج در برچسب مصوب سم مورد عمل باشد. از نشریات سازمان حفظ نباتات نیز میتوان در زمینه های فوق برای آموزش بیشتر استفاده نمود.
- تبصره ۲ - کارفرما میتواند در صورت نیاز و امکان علاوه بر آموزش شفاهی یک نسخه کتبی از مفاد مطالبی که آموزش داده نیز به هر کارگر کشاورزی سمپاش بدهد.

ماده ۲۴ -

کارفرما مکلف است در طول مدت سمپاش بر کلیه عملیات سمپاشی نظارت نماید، برای انجام این نظارت لازم است کارفرما در طول مدت سمپاشی برای مراجعات ضروری یک نسخه از این آئیننامه و یک نسخه از برچسب سم موردعمل و در صورت امکان سایر نشریات مربوط به آن را همراه داشته باشد. هدف از این نظارت موارد زیر میباشد:

- ۱ - حصول اطمینان از سالم و قابل استفاده بودن وسایل آماده کردن سم و وسایل سمپاشی و وسایل حفاظتی.
- ۲ - حصول اطمینان از آماده کردن صحیح سم و رعایت روش صحیح سمپاشی و استفاده صحیح از وسایل حفاظتی.
- ۳ - حصول اطمینان از نظافت و شستشوی وسایل آماده کردن سم و وسایل سمپاشی و وسایل حفاظتی در خاتمه کار هر روز.
- ۴ - حصول اطمینان از دفن ظروف سم در جای صحیح یا از بین بردن آن بنحو صحیح و ریختن آب شستشوی و سایل آماده کردن سم و وسایل سمپاشی در جایی که ایجاد خطر نکند.
- ۵ - اطمینان از سلامت کارگران سمپاش در طول مدت سمپاشی و انجام به موقع کمکهای اولیه و مراجعه فوری به پزشک در صورت بروز مسمومیت.

فصل چهارم - وظایف کارگر کشاورزی سمپاش:

ماده ۲۵ -

کارگر کشاورزی سمپاش مکلف است به آموزش‌هایی که توسط کارفرما داده میشود توجه نماید و اگر مطالب آموزش داده شده را به طور کامل و صحیح درک نکند و یا در نحوه اجرای آن ابهام داشته باشد باید در باره آن سوال کند و تاروشن شدن مطلب و رفع ابهام موضوع را پیگیری نماید.

ماده ۲۶ -

کارگر کشاورزی سمپاش مکلف است برای آماده نمودن سم مطابق آموزش های داده شده عمل نماید.

ماده ۲۷ -

کارگر کشاورزی سمپاش باید عمل سمپاشی را به ترتیبی که آموزش داده شده است انجام دهد.

ماده ۲۸ -

کارگر کشاورزی سمپاش باید از وسائل حفاظتی به ترتیبی که آموزش داده شده است استفاده نماید.

ماده ۲۹ -

کارگر کشاورزی سمپاش باید وسائل آماده کردن سم و وسائل سمپاشی و وسائل حفاظتی را پس از خاتمه کار هر روز طبق آموزش‌هایی که داده شده شستشو و نظافت نموده و هر کدام را در جای مخصوص خود قرار دهد و پس از آن نسبت به شستشو و نظافت و تعویض لباس خود اقدام نماید.

ماده ۳۰ -

کارگر کشاورزی سمپاش مکلف است به محض بروز هر گونه نقض یا خرابی در هر یک از وسائل آماده کردن سم یا وسائل سمپاشی و یا وسائل حفاظتی فوراً مراتب را برای رفع نقض و خرابی بکار فرما اطلاع دهد.

ماده ۳۱ -

کارگر کشاورزی سمپاش مکلف است بمحض مشاهده علائم مسمومیت در خود و یا هر یک از کارگران کشاورزی سمپاش دیگر ضمن اطلاع فوری به کار فرما جهت تأمین معالجات پزشکی نسبت به انجام کمکهای اولیه ای که آموزش آن رادیده است اقدام نماید.

ماده ۳۲ -

کارگر کشاورزی سمپاش باید کلیه احتیاطاتی را که به او آموزش داده شده از ابتدای شروع کار هر روز تاریخ شستشو و نظافت شخص خود پس از خاتمه کار هر روز رعایت نماید.

ماده ۳۳ -

این آئیننامه که مشتمل بر مقدمه، ۴ فصل، ۳۳ ماده، ۱۶ بند، ۱۸ تبصره و یک پیوست میباشد، باستناد ماده ۳۰ و بند یک ماده ۳۲ قانون کار کشاورزی تدوین و در جلسه مورخ ۳/۳/۱۳۶۳ بتصویب نهائی شورایعالی کار کشاورزی رسید و قابل اجرا است.

[امضاء]

شورایعالی کار کشاورزی

پیوست-متن مواد قوانین و آیین نامه های مورد اشاره

ماده ۳۰ قانون کار کشاورزی

وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است آئیننامه های مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار در کشاورزی را تهیه و برای تصویب به شورای عالی کار کشاورزی پیشنهاد نماید.

ماده ۳۲ قانون کار کشاورزی

وظایف شورایعالی کار کشاورزی عبارت است از:
۱ - تصویب آئیننامه های مربوط به کار کشاورزی که از طرف وزارت کار و امور اجتماعی پیشنهاد میشود.

ماده ۱ قانون کار کشاورزی

کارگر کشاورزی از لحاظ این قانون کسی است که بهر عنوان بموجب قرار داد کتبی یا شفاهی با کارفرما یا نماینده او تعهد نماید در مقابل دریافت حقوق یا مزد به یک یا چند شغل از مشاغل کشاورزی اشتغال داشته و کار نماید.

ماده ۲ قانون کار کشاورزی

مشاغل کشاورزی عبارتند از:

کلیه کارهای مربوط به کاشت، داشت، برداشت و آبیاری.

ماده ۲۱ آییننامه اجرایی قانون حفظ نباتات

شرکتهای خصوصی دفع آفات مؤسساتی هستند که به مبارزه با هرگونه آفات نباتی و همچنین فومیگاسیون و ضد عفونی فرآورده های نباتی در صحرای، مزارع، باغات، انبارها، کارگاهها و اماکن واصطبلها اقدام مینماید.

ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی

افراد شاغل در کارگاهها باید قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با کارهای مرجوع داشته باشند، بدین منظور کارفرمایان مکلفند قبل از بکارگماردن آنها ترتیب معاینه پزشکی آنها را بدهند. در صورتیکه پس از استخدام مشمولین قانون معلوم شود که نامبردگان در حین استخدام قابلیت استخدام در کار مرجوع رانداشته و کارفرما در معاینه پزشکی آنها تعلل کرده است و در نتیجه بیمه شده دچار حادثه شده و یا بیماری شدت یافته سازمان تأمین خدمات درمانی و این سازمان مقررات این قانون را در باره بیمه شده اجرا و هزینه های مربوطه را از کارفرما طبق ماده ۵۰ این قانون مطالبه و وصول خواهند نمود.

تبصره ۱ ماده ۲۴ آیین نامه اجرایی قانون حفظ نباتات

مؤسسات و شرکتهای دفع آفات در موقع استخدام و بکارگماردن کارگران باید گواهی بهداشتی محل را که مؤید دارا بودن صلاحیت جسمانی لازم باشد مطالبه نمایند.

تبصره ۲ ماده ۲۴ آییننامه اجرایی قانون حفظ نباتات

مؤسسات مذکور موظفند کارگران خود را که در امر سمپاشی و یا ضد عفونی دخالت دارند در فصل کار لاقبل هر سه ماه یکبار جهت معاینه پزشکی به بهداشتی محل معرفی نمایند و گواهی صلاحیت جسمانی را از نظر بهداشتی برای آنان اخذ نمایند.

تبصره ۳ ماده ۲۴ آیین نامه اجرایی قانون حفظ نباتات

شرکتهای مذکور موظفند در صورت بروز اولین علائم و آثار مسمومیت فوراً مسموم را به نزدیکترین بهداری یا پزشک رسانیده و مراتب را ضمن تعیین نوع و ترکیب سموم و علل و نحوه مسمومیت به بهداری محل اطلاع دهند، تا موقعیکه اداره بهداری و یا پزشک معالج شروع بکار کارگر معالجه شده را تجویز ننموده است حق به کار گماردن او را نخواهند داشت ولی حقوق کارگر مسموم تا پایان معالجه از طرف کارفرما باید پرداخت گردد.